

Oponentní posudek disertační práce

Ing. Karel Šteker: „Informační systémy podniků a jejich praktická aplikace při řízení ekonomického procesu“

A) Aktuálnost tématu disertační práce

Aktuálnost disertační práce (DP) je nesporná. Stále přetrvává rozpor mezi možnostmi informačních technologií (IT) a schopností uživatelů jejich přínosy efektivně využívat. Přes proklamace o rozvoji informační společnosti, jsou v zavádění a efektivním využívání informačních systémů (IS) stále rezervy. Často hlásaná teze o sepjetí Businessu a ICT je málo podpořena výsledky výzkumu a detailními argumenty a k tomu právě tato DP přispívá.

B) Splnění stanovených cílů

Hypotézy a cíle DP jsou uvedeny v kapitole 2, použité metody pak v kapitole 3. Hlavní hypotéza je poněkud skeptická, když předpokládá, že funkce dodané informačními systémy nejsou v podnikové praxi dostatečně využity pro řízení ekonomických procesů. Je dobře, že se tato hypotéza nepotvrdila. Hypotéza je rozvedena na 6 dílčích a tyto jsou objektem komplexního výzkumu. Z hypotéz jsou odvozeny cíle.

Na s. 52 je uvedeno „...dosud nebyl vytvořen dokonalý integrovaný IS, který by obsluhoval potřebnými informacemi celé operativní a hlavně strategické řízení podniku“. Takový systém ani vytvořit nelze, protože jeho cíle a technologie jsou natolik rozdílné, že by jejich integrace byla násilná a neefektivní.

Přehled cílů:

- Cíl 1 předpokládá zkoumat účetnictví, kalkulace a rozpočetnictví ve vztahu na informační systém a jejich význam pro ekonomický proces.
- Cíle 2 a 3 předpokládají analyzovat stav řízení ekonomického procesu a nabídku funkcí IS pro řízení těchto procesů v českých firmách.
- Cíle 4 a 5 předpokládají zjistit využití a přizpůsobení funkcí IS pro řízení ekonomického procesu.
- Cíl 6 předpokládá vytvořit návod, jak řídit ekonomický proces podniku s využitím ERP systému.

Splnění všech cílů v potřebné kvalitě je v DP patřičně prokázáno. Disertant vychází z přehledného hodnocení stávajícího stavu, vysvětluje použité metody, uvádí postup řešení a dokumentuje přístupy a výsledky jednotlivých cílů práce. Je uskutečněn a vyhodnocen kvantitativní a kvalitativní výzkum, výsledky jsou analyzovány a konfrontovány s pracovními hypotézami. Ze závěrů výzkumu jsou specifikována doporučení, jak v podnikové praxi přistupovat k ERP systému pro řízení ekonomického procesu.

Je to vzorový příklad správné struktury DP, svědčí o patřičném promyšlení celého řešení. Jsou uvedeny relevantní výsledky prováděného výzkumu s důsledným komentářem, kde je vyznačen osobní přínos Ing. Štekerova.

C) Postup řešení, výsledky práce a konkrétní přínosy disertanta

Postup řešení DP a použité metody jsou velmi dobře rozpracované. Etapy práce jsou uvedeny v přehledném schématu a z časového harmonogramu je zřejmé, jak disertant postupoval. Metody a techniky jsou logicky řazeny od obecných ke konkrétním, kvalitativní a kvantitativní metody výzkumu jsou podrobně vysvětlené, uzavřené popisem statistických metod analýzy dat.

Upozorňuji, že v DP dochází k promíchání významu „metodika – metoda – technika – nástroj“. Doporučuji disertantovi, aby si pojmy vyjasnil a používal je přesně. Rovněž doporučuji uskutečněný výzkum charakterizovat jako „systémový nebo komplexní“ namísto „holistický či celostní“ (pojem uplatňován především v medicíně k označení způsobu léčení).

Výsledky DP mají 5 částí (kap. 4):

1. Kvantitativní výzkum.
2. Kvalitativní výzkum.
3. Shrnutí výsledků výzkumu.
4. Návrh modelů.
5. Zásady řízení procesu pomocí ERP.

Část 1 a 2 má v úvodu definovaný zkoumaný vzorek firem. Rozsah vzorků a výběr firem je reprezentativní, takže výsledky a závěry lze většinou považovat za relevantní. Výzkum je zpracován ze všech hledisek stanovených cíli DP, je přehledně dokumentován množstvím tabulek a grafů. Výsledky výzkumu považuji za správné a prokázané.

Část první dokumentuje kvalitu nabídky ERP řešení v ČR, rozvíjí analýzu podle oborového členění. Detailně specifikuje obsah podprocesů ekonomického procesu v ERP systémech. Tuto část považuji za nejzdařilejší oblast výzkumu v DP.

Část druhá popisuje na malém vzorku firem výsledky rozhovorů (i když se asi jednalo o dotazníkové šetření s upřesňujícím rozhovorem). Za odpovídající považuji výsledky a závěry rozboru výzkumu s dodavateli, protože mají implementováno množství ERP systémů a jejich názory představují rozsáhlé řešitelské a implementační zkušenosti. Za přeceněné považuji výsledky a závěry rozboru výzkumu s uživateli ERP systémů pro statisticky nevýznamný vzorek. Stačilo jen, podle mého názoru, dokumentovat jejich zkušenosti bez rozboru v grafech a uvádění kategorických závěrů.

Shrnutí v části 3 je odpovídající syntézou k dosaženým výsledkům výzkumu. Závěry jsou přehledné a dostatečně zdůvodněné.

V části 4 jsou navrženy optimální modely ekonomického procesu. Jsou uvedeny 2 případy procesu výrobní a jeden obchodní organizace. Jejich moduly se částečně překrývají, částečně vyjadřují unikátnost procesu. Zvláštnosti jsou dostatečně popsány, nebylo třeba vkládat 3 téměř totožná schémata (obr. 4.14 až 4.16).

Část 5 uvádí zásady pro řízení ekonomického procesu podniků pomocí ERP systému. Tato syntetická zpráva patří k nejvíce zdařilým a je jednoznačně přínosným počinem disertanta. Doporučuji termín „neefektivní účetnictví“ nepoužívat, probouzí nevhodné asociace. Stačilo nahradit opisem problémů.

Verifikace hypotéz je obsahem kap. 5. Disertant přesvědčivě analyzuje získané výsledky výzkumu a synteticky je porovnává s hypotézami DP. Výsledkem je potvrzení hypotézy, částečné potvrzení či odmítnutí. Jsou uváděny případy, kdy při přeformulování hypotézy dojde k jejímu jednoznačnému potvrzení či odmítnutí. V návaznosti na výsledky

výzkumu je verifikace zpracována velmi dobře a nemám k ní žádné výhrady. Kapitola dokumentuje významným způsobem schopnost disertanta samostatné vědecké práce.

D) Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru

Význam pro rozvoj vědního oboru má zavedení systémového přístupu k výzkumu IS/ERP a podnikových ekonomických procesů. Dále sem patří východiska pro navazující výzkum jednotlivých subprocesů.

Význam pro praxi je dán sadou doporučení na korektní implementaci, využívání a rozvoj ERP systémů a zásadami pro řízení ekonomického procesu podniku pomocí ERP systému.

E) Formální úprava práce a její jazyková úroveň

Struktura disertace může sloužit jako vzorový příklad správného členění. Jazyková a grafická úroveň DP je vysoká, neobsahuje pravopisné chyby a překlepy, literární citace jsou přesně podle normy.

Jako i jiných DP z oblasti ERP systémů mi vadilo nečeské slovo „funkcionalita“, které lze bez problému nahradit slovem „funkce nebo funkčnost“.

F) Publikační činnost disertanta

Publikační činnost disertanta má 30 položek. Je to vynikající výkon, který potvrzuje, že Ing. Šteker se výzkumem a publikováním výsledků zabývá průběžně a že se tím doslova „baví“. Pokud bude i nadále pracovníkem UTB, lze ho považovat za slibný přínos pro budoucnost univerzity.

G) Závěr

Konstatuji, že disertační práce splňuje zákonné požadavky, že její přínosy jsou dostatečně prokázány, že byla ověřena schopnost Ing. Šteker samostatné vědecké práce, takže mohu disertační práci **doporučit** k obhajobě před příslušnou komisí.

Žádám disertanta, aby při obhajobě rozvinul úvahy a rozebral možnosti vytvoření integrovaného IS pro podnikovou praxi se zahrnutím podpory produkční činnosti a podpory rozhodování všech stupňů řízení podniku. Je třeba, aby zdůvodnil problémy a přínosy integrovaného řešení.

V Brně dne 4. dubna 2010

